Ч. 12. Pocztowa należytość opłacono ryczałtem. Львів, неділя 11. березня 1928. Рік XXX.

Виходить що тижня в неділю.
Адреса редакції і адміністрації: „Свобода“, Львів, Ринок 10, II. пов.
Телеф. Редакції: 29-41.

СВОБОДА

СЕЛЯНСЬКА ГАЗЕТА
Орган Українського Національно-Демократичного Обєднання.

ПЕРЕДПЛАТА виносить в краю: місячно 80 сот., чвертьрічно 2 зол. 20 сот. В Америці 2 дол. річно.
Зміна адреси 50 сотиків.
Поодиноке число коштує 20 сот.
Телеф. Друкарні: 29-26.

Видержім до кінця.

11. березня вибори до Сенату!

Перша частина до виборчого акту вже за нами. День 4. березня— день виборів до сойму вже належить до минувшини. Підводяться підсумки: який процент українського населення взяв участь у соймових виборах; скільки голосів впало на окремі листи; який вислід партійницького замотеличення. Статистичні дані з сіл, з повітів і з окремих українських земель будуть вимовним мірилом політичної зрілости і національної свідомости наших сіл, повітів і врешті всіх західно-українських земель. В найблизчих днях матимемо докладний образ нашої вартости в сучасну хвилю. Виборчі цифри невмолимий свідок. Вони нам скажуть: які місцевости і якою недугою загрожені; які місцевости здорові. На основі цих виборчих цифр доведеться національному таборови розробляти плян дальшої праці на західно-українських землях. А сам вислід соймових виборів: втрати, які понесло українське населення наслідком недостачі одноцілого фронту, являються тяжким актом обвинувачення на адресу наемників чужих сил, які недопустили до одностайного виступу західно-українського населення підчас виборчого бою.

11. березня вибори до варшавського Сенату. Голос мають всі громадяне і громадянки, що 5. грудня 1927 р. покінчили 30-тий рік життя. Всі вони мусять масово явитися 11. березня до виборчої урни.

Наша постава підчас сенатських виборів 11. березня не менше важна як 4. березня. Вона буде свідоцтвом політичної зрілости нашого старшого громадянства.

А одночасно нехай старше наше громадянство холодно розгляне наслідки розбиття українських голосів в соймових виборах і всі свої голоси кине на листу національного табору ч. 18. Покажім світови і противникам, що та частина українського народу, яка пережила Голгофту світової війни і на своїх плечах перенесла тягар боїв за Українську Державу, розуміє вагу національної єдности; що вона різко протиставиться хлібоїдщині з права (УНС і РНО) і хлібоїдщині з ліва (комуністи, сельроби і упіпісти) і врешті непочитальній демаґоґії соціялістів-радикалів.

Голосуймо всі на листу **ч. 18.**

Pr. 115/28. Sąd okręgowy karny we Lwowie postanowił na posiedzeniu niejawnem po wysłuchaniu Prokuratora przy tymże Sądzie: zatwierdzić po myśli przepisu z art. 76 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10. maja 1927 poz. 398 Dzup. Nr. 45 1927 dokonane dnia 23. lutego 1928 przez Dyrekcję Policji we Lwowie zajęcie czasopisma pt. „Swoboda“ Nr. 10 z dnia 26 lutego 1928 z powodu, że zamieszczono w tem czasopiśmie artykuły pt. 1) Wże roblat wybory, 2) Polski łysty od słów łysta 1 ce łysta urjadnycka do słów obkradała Polszczu razom z endecieju, 3) Ostoroha pered judamy w całości, 4) Wyborczyj terror w całości wraz z tytyłem zawiera w sobie znamiona występku z art. 1 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypozpolitej z 10 maja 1927 poz. 399 Dzpp. Nr. 45 1927 r. — oraz wydać po myśli przepisu z art 77 cytowanego rozporządzenia zakaz dalszego rozpowszechniania tego pisma drukowanego. Zarazem wydaje się nakaz odpowiedzialnemu redaktorowi tego czasopisma nakaz by orzeczenie niniejsze umieścił bezpłatnie w najbliszym numerze i to na pierwszej stronie pod rygorem następstw przewidzianych w art. 60 tegoż rozporządzenia. — Lwów dnia 27 lutego 1928. Mayer

Українські Виборці!

За кілька днів вибори до Сенату!

Це неменше важний акт волі українського громадянства, як вибори до Сойму.

В СЕНАТІ мусимо мати якнайбільше своїх предстазників, бо Сенат являється для Українців такою самою

публичною трибуною як Сойм.

СЕНАТ є для нас важний ще й тим, що має право приймати або відкликати закони, ухвалені вже Соймом.

Вибори до Сойму це тільки половина нашої праці, тому взиваємо Вас, ВИТРИВАТИ ДО КІНЦЯ!

Нехай в дні 11-го березня (марта) не буде ніодного українського виборця, який змарнувавби свій голос і не віддав його на одиноку українську національну листу

ч. 18.

При виборах до Сенату відпадає багато диких кандидатів і лист малих українських партій, які при виборах до Сойму розбивали наш одноцілий національний фронт. Ті виборці. шо при виборах до Сойму голосували на ці листи,

нехай направлять свою похибку

і голосують при виборах до Сенату тільки на листу ч. 18.

Всі Українки і Українці, що покінчили 30 літ життя і маєте виборче право голосування до Сенату, спішіть одною лавою дня 11-го березня до виборчої урни і голосуючи на ч. 18, засвідчіть свою національну єдність, солідарність і свідомість свого обовязку супроти українськово народу!

В єдности сила!

З Президії УНДО.

Комунікат.

По дні 4-го березня ц. р. має остатися для переведення **сенатських виборів** той сам орґанізаційний апарат, який був для виборів соймових. Окружні Виборчі Канцелярії мають вести працю дальше в тих самих розмірах і в тих самих повітах, як вели її дотепер, а **посольські і сенаторські кандидати** є обовязані лишитися в своїх округах і вести дальше виборчу акцію для виборів до сенату. Належить конечно в кожнім судовім повіті скликати бодай одну довірочну нараду для обговорення технічних справ звязаних з голосованням до сенату. Переконатися, чи є картки до голосовання на місцях і чи зголошені мужі довіря до поодиноких обводових виборчих комісій. Найменше ухилення від праці може дуже некорисно відбитися на виборах до сенату, а вибори до сенату не є менше важними від виборів соймових, тимбільше, що маємо можливість процентово здобути більше мандатів до сенату чим до сойму.

ЗА ПРЕЗИДІЮ ЦЕНТРАЛЬНОГО КОМІТЕТУ УКР. НАЦ.-ДЕМ. ОБЄДНАННЯ:

Д-р Дмитро Левицький, голова.
Д-р Любомир Макарушка
в заст. гол. секретара.

З Головного Секретаріяту УНДО.

Комунікат.

Мужі довіря листи ч. 18 мають негайно по обчислтенню голосів доносити записані ними висліди голосовання до Головного Секретаріяту у Львові. Висліди прохаємо доносити телеґрафічно або телефонічно. Цілу ніч по 4-тім, зглядно 11-ім березні буде дижур в Секретаріяті. До деяких обводових виборчих комісій зовсім певно не допустять наших мужів довіря, то там про вислід голосовання повинна донести кожна свідоміща одиниця, якій буде відомий вислід голосовання даного обводу.

Про вислід голосовання слід повідомляти і Окружні Виборчі Канцелярії.

ЗА ГОЛОВНИЙ СЕКРЕТАРІЯТ:

Д-р Любомир Макарушка,
в заст. гол. секретара.

Сенат.

Виборчі вигляди українців.

Сенатськими виборчими округами є воєвідства. В цих округах вибирається 93 сенаторів, а 18 припадає з державної листи, значить, всіх сенаторів є 111. Підчас виборів в 1922 р. обєднані польські праві партії („Хієна“, то значить: „хшесціянска єдносць народова“) вибрали в округах 39 сенаторів, а з державної листи дістали 9; бльок непольських народів здобув в округах 18 сенатських мандатів, а з державної листи дістав 4.

Українці мають право здобути около 16 сенатських мандатів з округів. Якщо всі ці мандати здобувалаби одна листа („18“), так дісталаби ще 4 мандати з державної листи.

Українці можуть вибрати: в львівському воєвідстві 4 сенаторів (всіх мандатів 9), в станиславівському 3 (всіх мандатів 4), в тернопільському 3 (всіх мандатів 5), у волинському 4 (в 1922 р. листа бльоку непольських народів здобула тут всіх 5 мандатів!), у люблинському 1 (всіх мандатів 7), в поліському 1 (всіх манд. 3).

В попередному сенаті найсильніщим клюбом був клюб вшехпольський, який мав 29 членів. Другим з черги був клюб пястівський (мав 17 членів). Тепер, без сумніву, вшехполяки і пястівці будуть протріпані. Значить, Український Сенатський Клюб мігби бути найсильніщим. Щоби так воно було, треба: 1) Щоби українці взяли масову участь у виборах, 2) щоби всі українці віддали голоси на листу ч. **18.**

З кінцем цього місяця кінчиться передплата на перший квартал цього року, тому до нинішного числа долучаємо кожному нашому передплатникові почтову складанку та просимо негайно присилати передплату на другий квартал. Усіх передплатників, що винні передплату за минулий час, просимо негайно вирівняти свою залеглість.

Пересилаючи це число як оказове разом із почтовими складанками, просимо Вас стати передплатником найдешевшого і єдиного селянського часопису „Свобода“. Передплата на квартал кoштує тільки 2.20 зол

По похилій площі.

Радикальні хлопчаки йдуть слідами сельробів та упіпістів. — Напад на дир. Галущинського і ґен. Тарнавського.

Орган соціялістично-радикальної партії „Громадський Голос“ з 3 березня помістив статтю „Деморалізатори“, в якій в каригідний спосіб напав м. и. на голову „Просвіти“ — дир. М. Галущинського і б. Начального Вожда Галицької Армії — ґен. М. Тарнавського.

Причина нападу: дир. М. Галущинський — чоловий кандидат Обєднання до сойму в станиславівському окрузі, а ґен. М. Тарнавський чоловий кандидат Обєднання до сенату в станиславівському воєвідстві

Тяжко соціялістам-радикалам їм протиставитись на Гуцульщині, яку досі уважали за свою домену. Бо дир. Галущинський — один з найбільш заслужених діячів Галицької Землі, відомий кожній хоч трохи грамотній людині, а ґен. М. Тарнавський — одна з найясніщих постатей наших визвольних змагань, Начальний Вожд героїчної Галицької Армії, носій величньої традиції. Тому соц.-радикали, які мабуть через непорозуміння часом називають себе українськими державниками, вхопилися в боротьбі з Обєднанням сельробівських та упіпівських методів: обкидують болотом дир. Галущинського і ген. Тарнавського.

Соціялісти-радикали показали своє справжнє обличчя. Вони не далеко втікли від своїх соціялістичних побратимців з „Нашого Слова“, „Світла“, „Ради“ і „Праці“.

Відповідь на напад „Гром. Голосу“ повинно дати ціле українське громадянство, а зокрема б. члени Галицької Армії.

Обовязком кожного українця поширювати „Свободу“!

Арештування.

„Свобода“ виборів у практиці.

З хвилею, як зближались соймові вибори, в цілім краю стали множитись випадки аретувань. За що? Нехай говорять самі факти. У Брідщині аретували двох селян **Івана Барабаша й Андрія Волумовича,** що агітували за Українським Нац.-Дем. Обєднанням. Їх відставили до поліційних арештів у Бродах.

У Рогатині арештували **Івана Коритка** і відставили до арештів у Бережанах, а в Бурштинщині 7 селян, яких імена покищо нам невідомі.

Дня 27. лютого ц. р. арештували в Сяноці кандидата на посла листи ч. 18 на 48 округ **Василя Подубинського.** На другий день радна палата міського суду ухвалила випустити його на волю, одначе прокуратор зголосив зажалення і справа відійшла до апеляційного суду. Тимчасом кандидат Подубинський дальше сидить у тюрмі. — Дня **28.** лютого ц. р. арештували студ. Евгена Домагацького з Перемишля, який перебував тепер на агітації за 18-кою в Сяніччині. Арештований сидить у судовій тюрмі в Сяноці.

В Янчині пов. Перемишляни арештовано дир. **Івана Поритка** з Рогатина, в Янчині, коли він приїхав туди із виборчими картками Українського Нац. Дем. Обєднання і відставили його до вязниці в Бережанах. У селі Ниневі Долішнім арештували д-ра **Тимкова,** і селянина Миколу **Шалаваґу** і обох відставили до арештів у Болехові.

В селі **Розлуч** (пов. Турка) арештовано трьох агітаторів 18-ки, в **Долині** арештовано 4 особи за агітацію в користь 18-ки В **Жабю** арештовано жінку Шекерика-Доникова і кількох його однодумців за агітацію.

В ночі з 2. на 3. березня ц. р. арештовано в Рожнітові кандидата на посла з листи ч. 18. д-ра **Володимира Горбового** і д-ра **Івашкевича.** В той сам час арештовано також в селі Ціневі селянина **Миколу Савалаґу** і д-ра медицини Тимкова за агітацію в користь листи ч. 18. В селі Лани станиславівського повіту арештовано селянина **Дмитра Левандовського за те, що на вічу УНС-а** виступив проти продажної хлібоїдщини та взивав усіх присутніх голосувати на листу ч. 18.

Галичанам вступ на Волинь заборонений.

Минулого тижня виїхало зі Львова з рамени Головного Секретаріяту Обєднання сімох студентів на Волинь для скріплення виборчої агітації за листою ч. 18. Досі маємо про них такі вістки: студентів Михайла Семчишина і Петра Синенького зараз по приїзді до Луцка арештувала місцева поліція і передержавши в поліційних арештах до часу відїзду львівського поїзду, відставили їх під сильною ескортою на двірець і всадила до вагону зі словами на пращання: „Ми вас пануф зе Львова бардзо сє боїми“.

Двох дальших студентів Дибуляка і студентку Марійку Кравцівну поліція арештувала в Рівнім і досі держить там в поліційній тюрмі.

Радикальна кирина в Сокальщині.

До недавна панувала в сокаль. пов. єдність всіх українців в справі виборів. З виїмком хиба найбільше засліплених одиниць у глухих закутинах повіту, де сельроб звив собі крадькома кубло, і нечисленних недобитків „старо-русских“ все населення на повітових і місцевих вічах, уладжених майже по всіх громадах кандидатом на посла селянином В. Коханом або його заступником сел. Миґалем, чи іншими співробітниками (як Марко Мельник, В. Матвіяс і інші) заявилося однодушно за одноцілим національним виборчим фронтом під стягом Українського Національно-Демократичного Обєднання. Щойно в останньому часі почалась „робота“ недобитків і недоростків колишньої радикальної партії. Слід з признанням ствердити, що давні діяльні і визначні члени передвоєнної радикальної партії, як Теодор Андрущак, Гриць Лобай і велике число інших бувших радикалів пішли в єдности з цілим народом і нині є найбільш діяльними робітниками на національнім виборчім фронті листи ч. 18.

На жаль почин в тій роботі, яка тепер безцеремонно ведеться всілякими, часто дуже некультурними і неполітичними засобами, дали одиниці, яких дотеперішна громадянська діяльність була без закиду, а осередком цьої роботи стала на жаль торговельна спілка „Добробут“ в Сокалі, чи деякі її працівники, прим. п. Ковальчук, та сусідуюча з нею адвокатська канцелярія, яку тепер в часі неприсутности (ізза тяжкої недуги) заслуженого національного діяча д-ра Олекси Ріпецького веде його брат д-р Ст. Ріпецький радикал. Головним агітатором листи ч. 22 став заслужений колись діяч Осип Демчук, котрий дуже осоромив себе своєю виборчою акцією і сплямив своє імя численними нетактовними виступами. П. Демчук на початку виборчої акції заявив себе невтральним і безпартійним та відмовився від прияття кандидатури, котру видвигали деякі круги, опісля був сподвижником віча партії „праці“ в Сокалі дня 27. січня ц. р., що закінчилося повною перемогою Обєднання. В останньому часі здеклярувався він членом соціялістів-радикалів і в її імени став обїздити зорганізований вже під знаком 18 сокальський повіт з метою розбивання національної єдности селянства. На допомогу Демчукови прибув в Сокальщину ред. Стахів, однак ані віча Демчука, ані Стахова не мають успіху і кінчаться або розвязанням, або резолюціями за листою ч. 18. Радикали почали мститися за свої невдалі віча тим, що висилають на віча УНДО свої боївки для розбивання віч і на тім ограничують свою діяльність. Тому всі чесні українці, що навіть до недавна схилялися в сторону соціял-радикалів, тепер наглядно переконуються про дійсну вартість теперішних стовпів радикальної партії і стають щирими прихильниками національної ідеї, котру репрезентує УНДО і листа ч. 18. Ціле свідоме селянство сокальського повіту гуртується під блакитно-жовтим прапором УНДО.

Треба додати, що рівночасно цілою силою пари йде проти УНДО агітація 1-ки і, як воно не дивно, під цим оглядом радикальна партія і польський бльок подали собі руку в поборюванню українського націоналізму.

Місцевий

Українська „партія праці“ при „праці“.

Кріваве віче в Перемишлянах.
Спілка: упепісти, унсівці й польські вуличники.

Для нікого не є тайною, що так звана „українська партія праці“, це партія політичних авантурників, бандитів і неробів, **для яких єдина надія посольський мандат і для яких єдиний спосіб легкого прожитку то посольські дієти.**

Тому в упепістів нема стриму у виборі засобів. Вони не вагаються навіть напасти на спокійних українських вічевиків в найзвичайніщий бандитський спосіб, не вагаються навіть **пролити кров,** щоб дійти до своєї цілі. Потопаючий хватається і бритви, та готовий навіть на **найстрашніший злочин,** щоби якось вратуватися.

ЗЛОЧИН УПЕПІСТІВ.

Такого злочину, безприкладного в нашій новітній історії, допустилася „українська партія праці“, що має на своїй партійній совісти цілий ряд розбитих ними віч та побитих громадян.

Те, що сталося дня 27. лютого в Перемишлянах, морозить кров в жилах всіх правдивих українців. Те, чого не важився досі зробити ніхто з українців, хочаб на як ворожих партійних становищах вони стояли, зробили в той день партійники Вячеслава Будзиновського, Михайла Західного, Аркадія Малецького і компанії. На віче Українського Національно-Демократичного Обєднання, що відбувалося в „Народнім Домі“ в перемишлянах, **напала узброєна в коли, палиці та ножі упепістівська боївка.** Боївку зорганізували: Іван Гук, голова партії праці на перемишлянський повіт, Іван Орловський, канд. на посла із партії праці і Михайло Слюбик.

УПЕПІСТИ, УНСІВЦІ І МАЗУРИ.

Але та компанія сама почувалася несвійсько, тому **пристала вона до спілки з унсівцями,** Олександром Трофимяком, студ. прав і його братом Іваном, селянином. Така спілка прийшла дуже легко, бо партія праці давно вже скумалася з УНС-ом. Таж один з головних агітаторів з упепістів, Іван Богач, то б. член пов. комітету УНС-а в Бережанах, який має за собою такий згідний з упепістівською ідеольоґією подвиг, як обкрадання Народнього Дому в Бережанах.

Та ще мало було тої упепістівсько-унсівської спілки. Треба було надати боївці бодай троха міжнароднього характеру, бож в партії праці за те й платять, щоб вона грала потрохи в міжнародню дудку. Тут прийшли з допомогою ті, що підуть на допомогу кожному, „кто венцей да“, отже поляки зі сіл Ушковичі і Сверж під проводом перемишлянського авантюрника стшельца Зиґмунта Михалішина.

Всій тій збиранині дала фірму „партія праці“. Боївкарі, не виключаючи поляків, кричали, що вони за партією праці.

БАНДИТСЬКА БОЇВКА ПАРТІЇ ПРАЦІ РОЗБИВАЄ УКРАЇНСЬКЕ ВІЧЕ.

На якийже то подвиг пішла та зорґанізована упепістами бандицька боївка палкарів та ножівників? Вона пішла розбивати віче українських громадян, що хотілися нарадити спокійно над виборчими справами.

Боївка вдерлася до салі, обкидала гнилими яйцями президію віча, а опісля **кинулася на сцену з палицями і ножами і ранила предсідника віча Андрія Нудика з Угнева, Михайла Демковича з Перемишлян і других селян. Поранених омотрив лікар. На закінчення своєї бандицької роботи боївкарі кілька разів вистрілили.**

На диво поліція, хоча зібрана численно, не перешкодила крівавій масакрі.

БАНДИЦЬКИЙ НАПАД НА СЕКРЕТАРА ВОЛОДИМИРА ЦЕЛЕВИЧА.

Коли головний секретар Обєднання Володимир Целевич вертав з вічевої салі до мешкання голови Пов. Нар. Комітету, напала на нього та сама боївка під проводом Зиґмунта Михалішина і Івана Гука, кинулася на нього з палицями і ранила в голову і руку. Ранено також в голову Стефана Онищука, члена сельробу-правиці, який станув в обороні Володимира Целевича.

Про співпрацю упепістів, унсівців і поляків нема що й сумніватися. Можуть це потвердити численні свідки і викаже це судовий процес проти палочників.

РОЗДІЛ НАЄМНОЇ ПЛАТИ

По скінченні дорученого діла члени боївки **зібралися о год. 5-ій по полудні в шинку Івана Гука, провідника партії праці в Перемишлянах, і стали домагатися умовленої заплати за „працю“ по 7 золотих для одного боївкаря.**

Ось якими „ідейними“ мотивами зєднує партія праці своїх „працівників“.

НА ВІЧНУ ГАНЬБУ „ПАРТІЇ ПРАЦІ“.

Українська „партія праці“ докотилась до краю. Вона не тільки воює проти Національного Обєднання в своїй пресі підлою брехнею і клеветами, а злучилася також з УНС-ом і поляками, щоби лишень побороти зненавиджене Національне Обєднання. „Партія праці“ стала партією палочників, бандитів, хрунів і всякої сволочі.

Це треба українському громадянству **взяти на увагу.**

Передвиборчі штучки.

Ілеме, пов. Долина.

Дня 11. лютого ц. р. оголосив д-р Горбовий в старостві в Долині два виборчі віча під голим небом, що мали слідуючого дня відбутися в Ілемни і в Лолині. В оголошенім дни передполуднем явилися в Ілемни три невідомі осібняки і два постерункові зі Спала, які безпосередно перед вічем порозумілися спільно коло хати Юзя Бодинкевича. О год. 12. зачався виборчий реферат, який зразу перебив один з незнаних в селі трьох людців словами: „Я його знаю, то злодій“, а другі два його товариші розпочали з ним нібито бійку. Це очевидно дало причину постерунковим до розвязання віча.

Слід зазначити, що кількакратні домагання референта д-ра Горбового від постерункових, щоби ствердили тотожність згаданих трьох вайдів, були без успіху, а щойно тоді, коли референт сам почав до них зближатися в ціли їх вилеґітимування, всі три панки дали ногам знати. Аж тоді один сторож безпечности і порядку зачав доганяти, при чім кричав: „Стійте, бо стріляю!“ Очевидно, що їх не дігнав, ні стріляв. О год. 12.30 переходили всі три панки біля тих самих постерункових, які їх зовсім не торкали. Само віче відбулось опісля в порядку.

„Тутай польска зємя“.

Є в Калуши адвокат-жид Рубін. Живе він з селянської клієнтелі. Головно сидять в його кишені села: Тужилів, Підмихайле, Пійло. Недавно на розправі, на якій Рубін заступав одного нашого селянина, зробив він ось яку сцену адвокатови українцеви, який заступав противну сторону. Адвокат-українець, ясна річ, говорив по українськи. Рубін, щоби вдертися в ласту судді-поляка, піднесеним голосом сказав до адвоката-українця: „Прошен мувіць по польску, тутай польска зємя, а нє Україна, я нє естем обовьонзани розумєць по руску“.

Може би українське селянство Калущини провчило п. Рубіна, чи Калущина є „польсков зємьов?!!

„Свобода“ виборів.

Лани, пов. Станиславів.

Дня 21. лютого ц. р. скликав у нашім селі п. Яків Трач, кандидат партії УНС, своє ніби „віче“. Жандарми і сільський поліцай зігнали людий на це збіговище. У своїй промові Трач зрівнав з болотом всі українські партії, що мовляв, зраджують нашого селянина. В дискусії забрав голос один з найсвідоміймих місцевих громадян Дмитро Левандовський і вияснив присутним, як п. Трач минається з правдою, та що саме його партія УНС вже давно зрадила наших селян, а одинокою селянською, українською партією є партія Укр. Нац. Дем. Обєднання. Це не подобалось командантови жандармерії з Деліїва і він почав ріжними погрозами відстрашувати Левандовського від праці над освідомленням наших селян. Коли й погрози не помогли, бо Левандовський дальше працював для добра села і свого народу, тоді командант його арештвала щоб позбавити наше село одного з найвизначніймих господарів-патріотів. От як виглядає у нас свобода виборів, заґварантована польською конституцією!

Свій.

Нещастить упепістам і в Рогатинщині.

Колоднн пов. Рогатин.

Не повезло кандидатови „Праці“ д-рові Західному в Бережанщині, де свідомі громадяне вже надто добре пізнали його кирину роботу, отже вибрався баламутити людей в Рогатинщину. Оголосив ряд своїх віч, а в першу чергу вибрав село Колоколин. На вічу явилося понад 300 свідомих громадян, які одноголосно вибрали на предсідника о. Сенківського. Д-р Західний розпочав свою промову, вказуючи на патріотичне виховання польської молоді, чого буцімто в нас не робиться. В цьому місці перебиває йому селянин Белеґай з Підмихайловець, який вказав, що якраз такі людці як д-р Західний і йому подібні упепісти деморалізують нашу молодь, опльовуючи наші національні святощі, розбиваючи єдність українського народу, кидаючи колоди під ноги і брехливі клевети на тих, які під синьо-жовтим прапором ведуть український нарід до волі і добробуту. Ті люде мають ще відвагу показзуватися на вічах по наших селах з такими передвоєнними хрунями як „товариш“ Свобода. Вічевики заявили, що не будуть більше слухати таких працівників“ та казали їм забиратися. Пан Західний мусів зрезиґнувати з віча і втік до якоїсь хати, де в куці з кількома прихвостнями буцімто ухвалив „свої“ резолюції.

Тіштеся, хлібороби

Іде знижка цін і парцеляція!

Польські ґазети пишуть з великою радістю, що йде знижка цін і то на підставі статистичних обчислень. Отже що потаніло? Розуміється сільсько-господарські продукти, а саме: землеплоди о 3 прц. а звірячі споживчі продукти о 6 прц. Отже та пригорща збіжа чи бараболі, корова, свиня, курка, яйце, молоко чи масло і все те, що сільський господар має ще на продаж, потаніло і дальше буде таніти, а за те все те, чого селянин потрібує, дорожіє. Подорожіла шкіра,

подорожіли матерії, а дерево подорожіло вдвоє. Незадовго подорожіє цукор і нафта.

Тіштеся, селяни, разом з польськими ґазетами і дякуйте містам за ласку, що ще жиєте і при виборах голосуйте на польських панів, а вони ціни на ваші продукти ще більше обнижать, щоби вам лекше було гроші рахувати.

Ті самі польські ґазети доносять, що селян в Польщі чекає: нове велике щастя — велика парцеляція! Міліон гектарів землі мають хлібороби дістати, але де? Розуміється, не з Польщі, бо польські дідичі не на те піддержують уряд Пілсудського і кандидують з листи 1-ки, щоб селянам землю давати. Тих міліон гектарів землі мають дістати хлібороби в Польщі, тай то перш усього з корінної Польщі, далеко, за океаном, аж в Бразилії. Недавно вернули звідтам делеґати польського уряду, зробивши з бразилійським урядом умову. Вправді греба наперед рубати і корчувати ліси, мерти на пошесну хоробу малярію і від їдовитих гадюк, але то пусте, як людей трохи згине. Зате в Польщі буде трохи ширше і польські маґнати трохи спокійнійше будуть на своїх фільварках господарити.

Тільки голосуйте, людоньки, на польські листи, попирайте 1-ку, а дочекаєтесь неаби яких гараздів!

Як аґітує 1-ка.

Пишуть нам з Коломиї: Одинка напружено працює. Від двох тижнів в Коломиї правдивий празник. На передмістях людей напувають пивом і напихають кобасою. На однім передмістю йде денно 7—10 бочок пива. Аґітатори одинки обіцяють по селах парцеляцію двірських грунтів, залізницю на Косів, Жабє, Кути і залізницю на Обертин; в кождім містечку обіцяють електровню. Всі інваліди і вдови, які побирають ренти, дістали формальний наказ голосувати на 1. Такий самий натиск робиться на учителів.

Як Бриля викурили із села?

Білокерниця, пов. Зборів.

Ватажок польської хлопської партії, Бриль, заповів у нас на день 28. лютого п. р. віче в хаті Казимира Мороза. Понасходилось вечером повна хата дітей і кількох старших, які й заявили, що польського віча не потребують. Коли Бриль не хотів уступитися, прийшло з 80 осіб молоді і одні з них війшли до хати і стали колядувати „Бог ся раждає“, другі під вікнами співали „Бог предвічний“, інші кричали: най жиє 18-ка, а ще інші зробили музику, тарабанячи на путнях. Однак Бриль завзятий чоловяга і далі промовляв. Тоді господар Семко Будник забрав голос і спитав: „Люди, чи годитеся на 18-ку?“ — „Годимося!“ — кричали всі зібрані. Але Бриль говорив дальше своє, нарікав на УНДО, а коли це не помогло, став роздавати свої брошури і відозви. „Будемо мали чим підтирати“ - говорила молодь. „То теж потшеба“ відповів Бриль і лютий відїхав зі своїми заушниками зі села, а люде за ним кричали: „Ваша 10-ка має роги! Най жиє 18-ка!“

Міста гуляють

а села постять і бідують.

Варшавські ґазети чваняться, що сьогорічні мясниці по містах випали гучнійші, ніж минулим роками. В самій Варшаві відбулося поверх 200 великих балів, а кількасот менших балів і забав. Так само гучно бавилися по інших містах. В часі сьогорічних мясниць прогуляли в Польщі коло 30 міліонів золотих, значить, половину ґрунтового податку. Все те пішло на строї, шампани, коняки і т. д. Та хоч зайшов піст, пани по містах гуляють дальше по каварнях до рана, возяться автами і шаліють, бо життя таніє (а якже, хліборобські споживчі продукти!) пенсії їм підвисшають, промисловці підвисшили собі ціни на свої товари і чого їм більше до щастя треба?

Та коли по містах тревають цілий рік мясниці, селяне мають цілий рік піст.

Передвиборчий рух.

Округ 48.

БІРЧАНЩИНА.

Дня 15. січня і дня 29. січня ц. р. відбулися два передвиборчі віча в **Явірнику Руськім.** На обох вічах реферував д-р Михайло Ільницький з Бірчі, о. Заворотюк і сел. Данило Стецик. На віча явилися також представники сельробів, кандидат на посла Бак і студ. Волинець, однак свідомі селяне висміяли їх і по гарній промові сел. Стецика заявили, що підуть до виборів тільки під синьо-жовтим прапором партії Обєднання, яка репрезентує всі кляси українського народу.

Дня 10. лютого ц. р. відбулося в **Явірнику Руськім** третє з ряду віче. Проводили сел. Йосиф Бурда і Ст. Мехно, реферував кандидат на посла о. Осип Маринович. Після нього почав промовляти сельробівський кандидат Стах Бах, однак його пусту балачку присутні висміяли і не позволили йому докінчити. Провомляв ще сел. Уляновський і о. Заворотюк. Присутні висказали ще раз довіря проводові Обєднання і завізвали всіх селян Бірчанщини голосувати на листу ч. 18.

Дня 8. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Бірчі.** Проводив вічем сел. Тиравський і М. Голива. Реферував канд. на посла о. Маринович. Промовляли ще Д. Стецик, Ів. Уляновський, Ф. Беніцький і Юр. Беніцький, Евг. Голова і о. Заворотюк. Ухвалено голосувати тільки на листу ч. 18.

Дня 10. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Пяткові Руській.** Проводив Вас. Струс і Іван Крайник. Реферував о. Маринович, промовляв сел. Дан. Стецик і Ів. Уляновський. Ухвалено резолюції за партією Обєднання і листою ч. 18.

Дня 11. лютого ц. р. відбулося віче в **Маляві.** Реферував о. Маринович. Промовляли селянин Уляновський і о. Заворотюк. Рішено голосувати тільки на листу Обєднання ч. 18.

Дня 15. лютого ц. р. відбулося віче в **Жогатині.** Проводив сел. Кокетка і Ст. Бендас. Реферував о. Заворотюк. Ухвалено одноголосно голосувати тільки на листу ч. 18.

На день 9. лютого в селі **Березці** заповів віче б. посол Павловскі, поляк з Добромиля. Припадково на цей день приїхав також і о. Маринович як кандидат Обєднання. Громадно зійшлось майже все село на віче нашого кандидата і з увагою вислухало його промови, нагороджуючи оплесками. Підчас промови о. Мариновича приїхав Павловскі і зголосився опісля до слова. Зачав громи сипати на бувший сойм, обіцяв людям таної соли, нафти, тютюну та горівки, хвалив „людек рускі“, що потульний і спокійний, лиш шовіністи з Обєднання його псують, тому всіми силами завзивав голосувати на себе. Але присутні скоро пізнались на фарбованім лисі і развраз переривали йому бесіду. Відповів йому місцевий парох о. Ол. Білик і поспитав його, з яким чолом показується він перед українськими виборцями і жадає українських голосів. А де він був, як в соймі ухвалювали язикові закони, шкільні та парцеляційні, чому він тоді не став в нашій обороні, а разом з иншими голосував на нашу шкоду? Невдоволення людий доходило до крайности. Таксамо річевою бесідою відповів йому ще і громадянин Данило Степик, господар зі Селиск коло Динова. Павловскі хотів боронитись, але присутні з обуренням не допустили його до голосу, не хотіли слухати його балаканини, і на внесення о. Ол. Білика всі однодушно заявились за лістою Обєднання ч. 18. Зі співом „Ще не вмерла Україна“ опустили присутні Березчани віче, а Павловського лишили з кількома його прихильниками з сусідних польських сіл.

Округ 49.

ХИРІВЩИНА.

Дня 19. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Сушиці Малій.** Вічевики з малими виїмками заявилися за Обєднанням і її листою ч. 18.

Дня 20. лютого ц. р. відбулася передвиборча нарада в **Бонковичах.** Одноголосно ухвалено голосувати на листу ч. 18.

Дня 21. лютого ц. р. відбулося велике передвиборче віче в **Сушиці Великій.** Після реферату і дискусії ухвалено голосувати тільки на листу ч. 18. З таким самим успіхом відбулося дня 22. лютого ц. р. передвиборче віче в **Посаді Хирівській,** дня 23. лютого передвиборча нарада в **Слохинях** і дня 24. лютого велике віче в **Терлі.**

ЛЮТОВИЧЧИНА

Дня 25. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Хміли.** Проводив о. Харханіс, реферував д-р Василь Паславський з Лютовиськ. Того самого дня відбулося віче в **Двернику,** проводив п. Петях, реферував д-р Паславський, на обох вічах присутні заявилися за листою ч. 18.

Дня 26. лютого ц. р. відбулося віче під голим небом в **Лютовиськах.** Проводив о. Михайло Паславський. Реферував д-р В. Паславський. Цим разом віче відбулося спокійно, бо поліція з Лютовиськ, яка безпідставно розвязала вже два давнійші віча Обєднання, а навіть довірочну нараду, припізнилася і прибула вже по замкненню віча. Це було перше віче Обєднання в Лютовиськах, де присутні могли спокійно вислухати виголошених промов. Присутні однодушно заявилися, що будуть голосувати тільки на листу ч. 18.

САМБІРЩИНА.

Дня 20. лютого ц. р. відбулася довірочна нарада мужів довіря і місцевих Комітетів самбірського повіту в Самборі. Присутніх около 200 делеґатів. На салю хотіла вдертися горстка радикалів, щоби розбити нараду, однак присутні не допустили їх і наради відбулися спокійно і поважно. Проводив сел. Ілярій Тарнавський з Бикова, промовляли о. декан Татомир, студ. Луцький, о. Столяр і о. Федевич. Після дискусії присутні винесли ряд резолюцій, в яких признали, що Обєднання своєю програмою забезпечує господарські, релігійні і національні інтереси українського народу. Ухвалили довіря проводові партії Обєднання, і візвали все українське селянство самбірського повіту і цілої Галичини віддати свої голоси тільки на одиноку правдиву національну партію Обєднання і листу ч 18.

Дня 21. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Устіянові.** Реферував делеґат Центрального Комітету Ів. Корчинський. Численно зібрині вічевики рішили голосувати тільки на листу ч. 18 і вибрали виборчий комітет Обєднання.

Дня 23. лютого ц. р. відбулася передвиборча нарада в **Лютовиськах. Всі формальности § 2** зак. про довірочні збори були виповнені, однак місцевий командант заявив, що він не визнає такого параґрафу і не зважаючи на жадання предсідника і референта не хотів опустити салі. Цю неправність завершив врешті тим, що перервав промову делеґата Корчинського і розвязав нараду. Обурені селяне зі співом народнього гимну опустили салю, підчас чого командант арештував селянина Василя Мільчаковського.

Присутні рішили зате твердо стояти при своїм блакитно-жовтим націснальнім прапорі і не змарнувати ні одного голосу. Всі будуть голосувати тільки за листою ч. 18.

ЛІСЧИНА.

Дня 19. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Устриках.** Присутні були селяне з майже всіх сіл судового повіту, які по береги виповнили салю. Віче отворив і нарадам проводив о. Вербинець. Реферував кандидат на посла листи ч. 18, селянин Гринь Тершаковець. Після нього забрав голос делеґат Центрального Комітету Обєднання Ів. Корчинський. В часі обох промов старалися внести на салю замішання представники ППС і сельробу, однак селяне своєю рішучою поставою заставили їх замовчати і не допустили до голосу їх аґітатора Бучовського. Всі присутні заявилися за листою ч. 18.

Дня 19. лютого ц. р. відбулася передвиборча нарада в **Монастирці** і того самого дня передвиборче віче в **Глиннім.** Реферував на обох делеґат Обєднання Ів. Корчинський. Після реферату навіть деякі б. сельробівці заявили, що зривають зі сельробом, а будуть підтримувати щиро національну партію УНДО і деякі з них увійшли навіть до виборчого Комітету УНДО. Всі присутні заявили голосувати тільки на листу ч. 18

ГОРОДЕЧЧИНА.

Дня 26. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Любіні Великім.** Віче отворив о. Іван Фединський, реферував д-р Біляк. Майже всі учасники віча за виїмком кількох поляків заявилося за листою ч. 18.

Дня 29. лютого ц. р. відбулося віче в **Бірчі і Порічу Задвірнім** рудецького повіту. Реферували о. Іван Фединський і абс. прав Василь Бабій. Всі присутні заявилися на обох вічах за листою ч. 18.

Дня 2. березня ц. р. відбулося віче в **Ставчанах.** Реферував Гринь Тершаковець і Василь Бабій. Коли після реферату п. Тершаковець почав відчитувати програму Обєднання, присутний постерунковий заборонив відчитувати 2-гу точку програми, де говориться про право на самоозначення і про стремління до створення соборної української держави і не зважаючи на протести розвязав віче, а цензуровану брошуру сконфіскував. Факт розвязання віча збільшив тільки симпатії присутніх для Обєднання, бо ніяких інших віч поліція досі не розвязувала.

Дня 2. березня ц. р. відбулося віче в **Любіні Малім.** Реферував о. Іван Фединський. В часі реферату кількох збаламучених сельробівців хотіло криками розбити віче, однак присутні своєю рішучою поставою за Обєднанням і листою ч. 18. заставили їх мовчати.

Округ 50.

Місто Львів.

Дня 24. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче громадян **Середмістя** в т-ві „Сила“ при вул. Краківській. Віче було призначене в першій мірі для українців дозорців камениць, які й заповнили велику салю т-ва „Сила“. Віче отворив п. Березовський, якого одноголосно вибрано предсідником. Реферат про політичне положення і вагу виборів для громадян міста Львова виголосив ред. Пеленський, після якого промовляв б. голова українського соймового Клюбу, С. Хруцький і кандидат на посла листи ч. 18 на місто Львів, робітник Іван Олексин. В дискусії забирали голос пп. Марко, Жмінковський, Козіцький і інші, які однодушно висказалися за листою ч. 18. і горячо завзивали всіх присутніх доложити всіх старань, щоби ніодин український голос зі Львова не пропав, або не пішов на яку іншу листу.

Дня 26. лютого ц. р. в полудне відбулося віче в салі „Сокола“ при численній участи українських громадян. Промовляли д-р Дмитро Левицький, Мілєна Рудницька, о. пралат Куницький, бувший посол Хруцький і ред. Пеленський. С. Хруцькому перервав промову поліційний комісар і загрозив розвязанням віча. Всі присутні заявилися однодушно за листою Обєднання ч. 18.

Дня 26. лютого ц. р. вечером відбулося велике передвиборче віче громадян **стрийської дільниці** в Академічному Домі. Віче отворив парох стрийської дільниці о. совітник Ґорчинський, після чого виголосив реферат ред. Боднарович. Дальше промовляли кандидати на послів листи ч. 18. о. пралат Куницький і робітник Іван Олексин канд. на місто Львів, а після них робітник Жмінковський, який горячо завізвав українське робітництво стрийської дільниці не датися баламутити чужим польським, або інтернаціоналістичним партіям, а голосувати тільки на листу партії Обєднання ч. 18., яка боронить прав і інтересів цілого народу. П. Петро Бакович пояснив виборчу ординацію і спосіб голосування. Серед великого одушевлення ухвалено резолюцію за листою ч. 18 і відспівано національний гимн.

Округ 51.

Львівщина.

Дня 24. лютого ц. р. відбулася довірочна нарада в **Френелівці.** Реферував студ. Василь Жовнір. Хотів забрати голос також якийсь сельроб, однак присутні не допустили його до голосу. Всі рішили голосувати на національну листу ч. 18.

Дня 26. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче на **Знесінню.** Присутніх понад 300 осіб. Реферував студ. Василь Жовнір. Присутні однодушно приняли резолюцію, яка взиває всіх українців Знесіння голосувати на листу ч. 18. Того самого дня буцімто відбулася в Знесінню довірочна кацапська нарада, на якій явилося трьох референтів зі Львова і дослівно трьох кацапських недобитків зі Старого Знесіння.

На день 26. лютого ц. р. було назначене віче в **Миклашеві,** однак поліція віче розвязала після першого оклику якогось сельробівця. Скликано довірочну нараду, на якій після рефератів п. Вигнанської, д-ра Мандрика і Івахова принято з одушевленням резолюції за Обєднання і листою ч. 18.

Того самого дня мало відбутися віче в **Гаях к. Львова,** яке однк поліція також розвязала задля криків кількох парубків радикалів, яким проводив їх кандидат на посла з Глухович. Про національну свідомість радикалів і про їх патріотичність можна судити після того, що поліціянта, який розвязав віче, нагородили окликами „славно“ і оплесками, а наприкінці відспівали третий інтернаціонал. Стовп тамошніх радикалів і містоголова читальні, Гринько Ґоць, відступив для аґітаторів 1-ки салю читальні за 2 зол., пачку тютюну та фляшку пива і сам навіть проводив на цих зборах. Дальших пояснень непотрібно. Зібрані на вічу старші виборці, обурені на здеморалізовану молодь, рішили всі голосувати тільки на листу ч. 18.

ЖОВКІВЩИНА.

Дня 1. березня ц. р. відбулося віче в **Вихопнях.** Реферували делеґат Повітового Комітету Карпинець Михайло і о.

Шпот з Жовтанець. Дня 2. березня відбулося віче в **Артасові.** Реферував М. Карпинець. Прибули тут також сельробівські агітатори, однак референт дав їм добру відправу. На обох вічах присутні заявилися за листою ч. 18.

Любачівщина.

Дня 20. лютого ц. р. відбулася окружна довірочна нарада в **Любачеві.** Присутніх 378 представників з 26 сіл. Реферував Іван Ліщинський, чоловий кандидат листи ч. 18 на львівський округ і кандидати на послів о. Черкавський і Микола Яремко, селянин з Жапалова. Промови референтів принято гучними оплесками. Впущений через чемність студент Г. Сохань, почав говорити звичайні нісенітниці на користь сельробу, однак присутні висміяли його і з одушевленням приняли резолюції за Обєднанням і листою ч. 18.

Дня 14. лютого ц. р. відбулося велике передвиборче віче в **Каровиці.** Присутніх коло 300 осіб. Реферували канд. на посла о. Черкавський і д-р Звір. Віче закінчив палкими словами о. Трешневський, а всі присутні з одушевленням заявилися за Обєднанням і листою ч. 18. Того самого дня і з таким самим одноодушним успіхом відбулося передвиборче віче в **Липівці.** Реферував д-р Звір з Любачева і Б. Кульчицький з Любачева. Віче закінчив о. Іл. Шерстило, парох Липівця, горячими словами заохоти до голосування за листою ч. 18.

Дня 18. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче на передмістю Любачева **Гірче.** Проводив вічем п. Чернецький. Реферували п. Свистович і п. Чапляк. В поважній річевій дискусії забирали голос пп. Гвоздецький, Бабіцький, Чернецький і інші. Присутні однодушно заявилися за партією Обєднання і листою ч. 18.

Дня 19. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче при великім здвизі народа в **Жапалові.** Реферували д-р Стефан Ардан, адвокат з Любачева і канд. на послів ч. 18 о. Черкавський і сел. Яремко. Присутні однодушно заявилися за партією Обєднання і рішили віддати свої голоси тільки на одиноку листу ч. 18. Того самого дня і з таким самим успіхом відбулося передвиборче віче в **Жуковї,** при участи оло 300 людей. Реферували д-р Мудрецький і студ. Кульчицький. Присутні приняли реферати рясними оплесками, а коли хотів говорити один з агітаторів сельроба, присутні не позволили йому говорити, заявляючи, що стоять тільки під блакитно-жовтим прапором Обєднання.

Яворівщина.

Дня 15. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в Підлубі. Присутні селяне з Підлуб, Бердихова і Брухнева. Реферували делєґати пов. комітету з Яворова проф. Омелян Назаревич, Петро Булак і Володимир Подолюх. Присутні одноголосно заявилися за листою ч. 18.

Дня 21. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Прилбичах.** Присутні селяне з Прилбич, Чолиня і Рулова. Реферували п. Паарова, Іван Пиж і Володимир Подолюх. Всі присутні заявилися за листою ч. 18.

Дня 22. лютого ц. р. відбулося віче в **Тростянци.** Реферували п. Паарова, Volод. Кульба і Іван Пиж. Присутніх коло 100 осіб. Всі рішили одноголосно йти до виборів під національним прапором Обєднання і голосувати тільки на одиноку листу ч. 18.

Дня 24. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче на великому передмісті **Яворова.** Реферували канд. на посла листи ч. 18 інсп. Ліщинський і п. Паарова. Ухвалено одноголосно резолюцію за листою ч. 18.

Дня 26. лютого ц. р. відбулося віче в **Ляшках,** на якім явилися селяне зі сіл Ляшки, Жбадин, Чорнокінці, Новосілки. Віче отворив Володимир Подолюх. Реферували делеґати повітового комітету Вол. Подолюх, Іван Пікар і Іван Пиж. Присутніх до 300 осіб. Усі заявилися за листою ч. 18. Того самого дня відбулося передвиборче віче в **Черчику.** Віче відкрив о. Телеп. Проводили Воловецький, Гірат і Вус. На віче прибуло з Яворова кількох сельробів, які старалися віче розбити, однак це їм не вдалося. Всі присутні рішили голосувати на листу ч. 18. Того самого дня відбулося також віче в **Нагачеві.** Відкрив віче о. Антонів, реферували о. Огородник і Остап Флис. Віче ухвалило резолюцію за Обєднанням і листою ч. 18. Рівнож того самого дня відбулося віче в **Віжомлі.** Віче відкрив Петро Булан, Реферували Петро Булан і Данило Щирба і Осип Баланда. На віче явилося кількох місцевих киринників, які своїми криками хотіли розбити віче. Тоді президія розвязала віче і оголосила довірочну нараду, яка відбулася при участи 120 осіб. Нараду отворив д-р Винницький. Після реферату всі одноголосно заявилися за листою ч. 18

Округ 52.

ТУРЧАНЩИНА.

Дня 26. лютого ц. р. відбулися два величаві передвиборчі віча в **Ісаях і Ясінці Масовій.** На обох вічах реферували про значіння соймових виборів і про виборчу ситуацію й техніку д-р Мирон Кондрат, адвокат з Турки, і інж. Богдан Антонович з Борислава. Одушевлені вічевики заявилися за лістою ч. 18. В Ісаях проводив о. Іван Криса, в Ясінці о. Стефан Козбур. Віче в Ісаях намагалися розбити місцевий шинкар погана пявка бідного нашого народа, Іцко Шпайдер і кримінальний осібпяк Полько Созанський, однак завдяки енергічній поставі о. І. Криси це негідній компанії не вдалося. Проти авантурничого виступу Іцка відійшло до прокуратури в Самборі карне донесення

Дрогобиччина.

Дня 12. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Попелях.** Проводив п. Биків, реферував п. І. Яворський і п. Заяцева. В дискусії забирали між іншими голос сельроб Коцко та якийсь агітатор з партії ППС., присутні ухвалили одноголосно голосувати тільки на листу Обєднання ч. 18.

Дня15. лютого ц. р. відбулося жіноче віче в **Мразниці.** Реферували пп. Заяцева, Марія Кулинич і Галя Кулинич. Все жіноцтво в Мразниці постановило голосувати тільки на листу ч. 18.

Дня 15. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Довгім.** Реферував кандидат на посла ч. 18 Антін Максимович. Після реферату почав плести свої теревені ворожбит з Кропивника Старого. Однак свідоме селянство висміяло його і заставило його замовчати таксамо учителя Станкевича, який в 1912 р. перейшов на латинський обряд, а тепер розпинається за інтернаціоналістами сельробами. Свідоме селянство не далося одурити демаґоґічними кличами, а заявило однодушно, що буде голосувати на одиноку щиро національну понадклясову листу ч. 18.

Дня 19. лютого ц. р. відбулося передвиборче жіноче віче в **Губичах.** Присутні однодушно заявилися за листою Обєднання ч. 18.

Дня 19. лютого ц. р. відбулося велике передвиборче віче в **Ластівках.** Реферували інж. Антонович і п. Сухий. Присутних понад 500 осіб, які одноголосно ухвалили резолюцію за Обєднанням і листою ч. 18.

Дня 19. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Кропивнику Старім** під голим небом. Реферували п. Ілько Яворський та кандидат на посла ч. 18 п. А. Максимович. Присутніх понад 300 осіб. Вічевики ухвалили повне довіря для проводу партії Обєднання і заявили, що будуть голосувати тільки на листу ч. 18.

Округ 49. (Самбір).

Дня 19. лютого ц. р. відбулося віче під голим небом в **Опаці.** Реферували кандидат на посла листи ч. 18. А. Максимович і п. І. Яворський. Годиться сказати, що селянин Копач, давнійше ревний націоналіст, відтак комуніст, а в часі виборчої акції завзятий агітатор за листою ч. 1. і муж довіря старовства, дістав від повітової влади 50 метрів жита для потерпівших від повені, до цего часу збіжа не роздав, а тепер відгрожується, що дістануть збіже тільки ті, що будуть голосувати на листу ч. 1. Свідоме селянство рішило збіже взяти, длятого. що воно їм належиться, але голос віддати тільки на листу ч. 18.

ДОЛИНЩИНА.

Майже в кождому селі відбулися віча, або довірочна нарада. Д-р Івашкевич, д-р Горбовий, д-р **Дереш** і ін. обїхали цілий повіт. Настрій по селах боєвий. Нічого не помагають „одинці“ залякування селян і обіцянки грушок на вербах. З боку „одинки“ обїзджають села між ін. долинський староста і один суддя. Обіцяють сіно, муку і т. д. Староста закупив більшу скількість ходаків, щоби ними зєднувати собі гірські села. Та все це даремна робота.

Великий натиск робить влада на учительство. З прикрістю приходиться ствердити, що дехто з учителів українців з страху перед владою аґітує за „одинкою“.

Цікава подія лучилася у Витвиці. Там агітатори „одинки“ казали о півночі будити селян і зганяти їх на віче. На вічу обіцяли запомоги, якщо село буде голосувати за „одинкою“. Опісля був ще у Витвиці староста. Люде тільки плечима здвигають і сміються з панів, що запалали любовю—до хлопських голосів.

Дня 27.II в Болехові відбулося велике віче під голим небом. Промовляли ред. М. Струтинський зі Львова і д-р Івашкевич з Долини. Віче пробувала розбити горстка місцевих вулпиників, до яких долучилося кілька панків, між ін. екзекутор з Долини і один звихнений панич з Тяпча. Підчас промови ред. Струтинського двох гультаїв зачало вдавати бійку, в тій надії, що селяне кинуться розривати їх, повстане метушня і поліція зможе розвязати віче. Та цей плян не вдався. Селяне з погордою придивлялися „бійці“, зорєнтувалися зразу, хто цю штучку видумав. Тоді поліцаї, яких було гук, мусіли дати знак батярам, щоби перестали вдавати бійку. Тоді бандити почали перебивати промовцям криком і свистом. Тай це не помогло. Віче покінчилося однодушними закликами: „хай живе листа ч. 18“, й співом національного гимну. Горстка темних духів, наймлених до розбиття віча, пробувала підчас промови д-ра Івашкевича співати третий інтернаціонал, а коли зібрані селяне піднесли оклик „хай живе листа ч. 18“, замовлені сельроби стали верещати „Нех жиє єдинка“.

Дня 15. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче Обєднання в **Перегінську.** Після рефератів д-ра Курівця і дир. Луцького загреміло однодушне „слава“, а одночасна резолюція повного довіря для проводу Обєднання виказала, що селянство розуміє вагу хвилі і доложить усіх старань, щоби ні один голос з Перегінщини не упав на іншу листу, окрім листи ч. 18. Забирали також голос і два людці, які не від сьогодня є правдивою заказою Перегінська. Обом цим бесідникам дали самі вічевики належну відправу. Віче закінчили присутні відспіванням національного гимну.

Велике районове віче відбулося дня 15. лютого у **Велдіжи.** Виборчий реферат виголосив д-р Блажкевич. Спроба агента 1-ки, якогось Нича з Вигоди, розбити віче не удалася, а селяне, виведені з рівноваги, викинули його за двері, причім він потерпів деякі ушкодження. Тільки поліція охоронила його перед самосудом розлюченого селянства, а замість авантурника арештувала пятьох селян, яких одначе повітовий суд в Долині випустив на волю.

КАЛУЩИНА.

Дня 19. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Підмихайлю.** Реферував кандидат на посла листи ч. 18. ред. М. Струтинський. Це віче причинилося до розвіяння баламуцтва, яке викликали в Підмихайлю хлібоїдські агітатори з Р. Н. О. (Русское Народное Обєдинениє), граючи на струнах мук в Талергофі. Річ в тому, що австрійська влада запроторила була до Талергофу багато підмихайлецьких невинних громадян, що використали кацапські хлібоїди для розсаджування національної єдности, мовляв, це українці є виновниками Талергофу. Ред. Струтинський вияснив вічевикам всю облуду Р. Н. О. партії, яка тепер властне жене воду на млин тих, що в 1914 р. мали в Галичині всю владу в своїх руках і попирали москвофільську партію. а з вибухом війни оскаржували наш народ перед Віднем в прихильности до цapi... до царату. Можна надіятися, що Підмихайляни, які ведуть тяжку боротьбу з місцевою польською мафією, не дадуться затягнути до хлібоїдського табору листи ч. 20., якому власть імущ за розбивання однопілого національного фронту віддали на жир майна львівського „Народнього Дому“.

Дня 20 лютого відбулося віче в **Рипянці,** в якому взяли участь провідні діячі села **Мислів.**

Дня 21. лютого відбулося передвиборче віче в селі **Завій.** На обох цих вічах реферував ред. М. Струтинський. Селяне в цих селах держаться міцно партії Обєднання і не дають послуху темним духам.

Минулого тижня відбулися ще віча **в Гійлі і Копанках,** реферував о. В. Тисовський з Калуша, в **Мостищах,** реферував д-р Сохацький, у **Верхній і Неґівцях,** реферував студ. В. Ничай.

В калуському повіті крім Р. Н. О.-ких баламутів робить теж кириню спантеличений учитель Генрик Коваль, який ще вчера удавав націоналіста, а тепер кандидує з листи соціялістів-радикалів, як соціял-демократ.

В останніх днях відбулися в Калущині віча в отсих селах: **Мостище, Верхня, Збора, Завадка, Кропивник, Голинь, Студінка, Томашівці, Сілець, Войнилів, Кудлатівка, Цвітова, Лука, Ясень, Сливки Прислуп, Майдан, Небилів, Камінь, Лдзіне, Новиця (Горішна), Красне, Неґівці, Гуменів, Довга Войнилівська, Копанки, Пійло, Загіря, Калуш.** Реферували д-р Іван Сохацький, д-р Т. Коритовський, В. Ничай, С. Захпей, о. В. Тисовський, дир. Мигович, Ю. Ґаджаровський, Яць Белей, о. Кравчук, о. Павлусевич, Микетинський і дир. В. Рубчак.

Крім цього відбулися великі віча, на яких реферували кандидати на послів: в Калуши (д-р Курівець, О. Луцький, д-р Блажкевич і А. Максимович), у Войнилові (д-р Курівець, Остап Луцький), й в Перегінську (д-р Курівець і Остап Луцький). На вічах в Підмихайлю, Рипянці, Завою, Тужилові і Новиці реферував ред. М. Струтинський, а в Добрівлянах А. Максимович з Борислава.

Дня 1. березня ц. р. відбулася в Калуши нарада представників всіх громад Калущини, в якій взяло участь понад 600 діячів Калущини. Проводив нарадами о. В. Тисовський. По промовах І. д-ра Сохацького, ред. Струтинського, представника бориславського робітн. Степана Савчака, о Кравчука і Ю. Ґаджаровського зібрані дістали інструкції на день виборів. Нарада перемінилася в маніфестаційне віче, з якого учасники вийшли в незвичайно бадьорому настрою.

Округ 53.

Передвиборчі збори в Станиславові.

В неділю дня 21. лютого ц. р. відбулися численні збори українського міщанства в Станиславові в салі українського Сокола. Реферували канд. до сенату д-р Олександер Марітчак, адвокат зі Львова і голова окружного виборчого комітету д-р Юліян Олесницький. Збори відбулися серед піднесеного настрою і однодушно винесли резолюції за Обєднанням і листою ч. 18.

Галиччина.

Дня 26. лютого ц. р. вечером відбулося велике передвиборче віче в **Залукві.** Присутніх коло 500 селян, проводив гром. Скрентович. Основний реферат виголосив канд. до сенату д-р Ол. Марітчак зі Львова. Зібрані селяне з одушевленням рішили голосувати тільки на одиноку листу Національного Обєднання ч. 18

Округ 54.

Округ 54. (Тернопіль).

Дня 7. лютого ц. р. відбулося велике передвиборче віче Обєднання **в Теребовлі.** Дня 9. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Товстім** коло Грималова. Промовляли на вічах канд. на посла листи ч. 18 о. пралат Куницький, п. Кунько і інші. Не зважаючи на кириню радикалів, упепістів і хлібоїдів, загал присутніх всюди заявляється за одинокою понадклясовою партією Обєднання і листою ч. 18

Округ 55.

Бережанщина.

Дня 17. лютого ц. р. відбулася передвиборча нарада в **Пліхові** для сіл: Пліхова, Волиці і Краснопущі. Наради отворив д-р Бемко, проводив о. Мальчинський. Реферував канд. на посла листи ч. 18, Володимир Целевич, д-р Бемко і Б. Бородайко. Присутні заявилися однозгідно йти до виборів під синьо-жовтим прапором Обєднання і голосувати тільки на листу ч. 18. Дня 18. лютого ц. р. відбулася з таким самим успіхом передвиборча нарада в **Шибалені,** проводив Ів. Кіндрацький, реферував В. Целевич і д-р Бемко.

Дня 19. лютого ц. р. відбулося повітове віче в **Бережанах.** Віче отворив голова пов. нар. комітету дир. Іван Петрицький, проводив Роман Глушка, Семен Баран і Б. Бородайко. Промовляли канд. на сенатора Микола Кузьмин і канд. на послів сел. Олекса Вислоцький і п. Мілена Рудницька. Присутні вічевики привитали кандидатів гучними оплесками. З великим одушевленням принято резолюції, якими присутні громадяне бережанського повіту ухвалюють голосувати тільки на листу ч. 18. Останній промовляв чоловий кандидат листи ч. 18 на округ 55 п. Володимир Целевич і після його промови присутні відспівали національний гимн. На початку віча спеціяльний висланець кандидата на сенатора ґенерала Тарнавського відчитав його відручне письмо, в якім б. начальний вожд української армії оправдується, що ізза недуги не може особисто явитися на вічу, однак взиває в той спосіб всіх колишніх стрільців і старшин згуртуватися знову під синьо-жовтим прапором, якого листою є ч. 18.

Дня 19. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Лапшині.** Присутніх понад 300 осіб, реферували кандидати на послів листи ч. 18 Олекса Вислоцький і Володимир Целевич. Гурток упепістів перервав раз-по-раз промову п. Целевича. Віче закінчив д-р В. Бемко взиваючи всіх присутніх до голосування на листу ч. 18.

Дня 20. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Тростянци.** Реферували Б. Бородайко і канд. на посла В. Целевич. Проводив о. Служинський і Іван Михалюк. Всі присутні з одушевленням заявилися за листою ч. 18.

РОГАТИНЩИНА.

Дня 14. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в Черневі. Вічем проводив Мих. Наболотний. Реферував делеґат повітового Комітету Обєднання Сем. Мельник. Рішено віддати голоси тільки на листу ч. 18.

Дня 16. лютого ц. р. відбулася виборча нарада в Конкольниках. Проводив о. Долинський. Реферували п. Сем. Мельник з Пукова і Кіс з Підмихайловець. Сельробівська боївка під проводом Михайла Кубрика і якогось жидка старалася віче розбити, та це їм не вдалося. Ухвалено резолюції за Обєднанням та листою ч. 18.

Дня 15. лютого ц. р. відбулося велике віче в Чесниках. Реферували о. Соловій з Пукова і д-р Дрогомирецький з Рогатина. З великим одушевленням ухвалено йти до виборів під прапором Обєднання та віддати голоси на одиноку національну листу ч. 18.

Дня 18. лютого ц. р. відбулася виборча нарада в Болшівцях. Реферував п. Яськів. Після оживленої дискусії ухвалено голосувати тільки на листу ч. 18.

ПЕРМИШЛЯНЩИНА.

Дня 20. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в Бруховичах. Проводив о. Мандзик. Реферував канд. на посла листи ч. 18 дир. С. Кузик з Рогатина. Ухвалено голосувати тільки на одну листу ч. 18.

Дня 21. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в Полюхові малім. Проводив п. Чернявський, реферував дир. С. Кузик. Ухвалено резолюції за Обєднанням і листою ч. 18.

ЖИДАЧІВЩИНА.

Дня 22. лютого ц. р. відбулося велике політичне віче під голим небом на пло-

щі „Народнього Дому" в **Жидачеві.** Не зважаючи на сильну студінь зявилося на вічу коло 1500 жидачівських міщан і дооколичних селян. Віче отворив голова Повітового Виборчого Комітету посольський кандидат листи ч. 18 д-р Роман Комаринський з Жидачева. Реферував кандидат на посла листи ч. 18 д-р Троян, адв. з Ходорова. Підчас промови пробували сельроби внести заколот і розбити віче, однак рішуча постава зібраних та належна відповідь промовця заставила їх опустити віче, так, що ніхто з них в дискусії голосу не забирав. Після реферату промовляли міщани Мих. Плютач з Жидачева і селянка Явдоха Піта з Пчан, які візвали всіх присутніх гуртуватись під національним блакитно-жовтим прапором Обєднання і до голосування на його листу ч. 18, після нього ще раз д-р Троян, який звернувяя з закликом до патріотичного жіноцтва не опускати і цим разом боєвого національного фронту. Закінчив віче короткою промовою дир. Білинський а внесені ним резолюції за Обєднанням і листою ч. 18, приняли всі присутні з великим одушевленням.

Дня 23. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Березині.** Реферував кандидат на посла д-р Р. Комаринський. Присутні, які з великим зацікавленньм вислухали реферату, одноголосно заявнлися за Обєднанням і листою ч, 18.

Дня 23. лютого ц. р. відбулося віче в **Березині.** Реферував кандидат на посла д-р Комаринський. В дискусії забирали голос Михайло Гудима і студ. Івасик. Всі присутні заявилися за листою ч. 18.

Дня 26. лютого ц. р. відбулося віче **в Юсиптичах.** Реферував д-р Комаринський і студ. Івасик. В дискусії забирав голос о. Кусій. Всі присутні заявилися за листою ч. 18.

Дня 28. лютого ц. р. відбулося віче в **Демениці Лісній.** Реферував д-р Комаринський, всі заявилися за листою ч. 18. Хотів внести заколот підчас віча колишній українець, а тепер польський прихвостень я **Роздолу,** однак рішуча постава д-ра Комаринського, о. Косовича і студ. Івасика, відібрала йому охоту вести дальше цю киринну роботу. На той самий день були назначені в тім селі віче „русских" і віче одинки, однак обидва не мали ніякого успіху.

Дня 28. лютого відбулося віче в **Дермові.** Реферував д-р Комаринський. На віче прибули також кандидат на посла з кацапської партії РНО і агітатор одинки, однак кацапського кандидата стрінула добра відправа з боку предсідника віча п. Худа, а агітатор одинки, тільки розвеселив присутніх своїми безглуздими теревенями.

Округ 49.

Судово-Вишенщина.

Дня 20. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Дмитровичах.** Реферували: сел. Йосиф Канцяр з Угерець Незабит., сел. Стефан Козак зі Судової Вишні і студ. Івашко. Всі присутні заявилися за одинокою національною листою ч. 18, не зважаючи на те, що та околиця дуже урожайна на всяких кандидатів з УНС-а, сельробу і „праці".

Дня 21. лютого ц. р. відбулося віче в **Волчищовичах.** Промовляли Йосиф Канцяр і Стефан Козак. Всі присутні осудили протирелігійну програму лівих партій і заявилися за партією Обєднання і листою ч. 18.

Такі самі резолюції винесло дня 23. лютого ц. р. віче в **Довгомостиськах** і дня 24. лютого ц. р. віче в **Зарічу.** На вічу в Довгомостиськах промовляли: Й. Канцяр і Ст. Козак, на вічу в Зарічу промовляли: Й. Канцяр і ремісник Губаль зі Судової Вишні.

ЛІСЧИНА.

Дня 24. лютого ц. р. відбулася передвиборча нарада в **Рябім.** Проводив о. Левицький, реферував делеґат Ів. Корчинський. Вибрано виборчий комітет і рішено голосувати тільки на листу ч. 18.

Дня 25. лютого ц. р. відбулося передвиборче віче в **Стефковій.** Реферував делеґат Ів. Корчинський зі Львова. В дискусії забирали голос селяне, а також п. Дембскі від 1-ки і Шельонжек від ППС, та вічевики не хотіли їх слухати і відібрали голос. Накинувся на УНДО також Ст. Бурий, однак присутні знали добре того панка, який весь час виборів крутиться коло УНС-а і не дуже тому дивувалися. Присутні заявилися тільки за одинокою листою ч. 18.

Дня 27. лютого ц. р. відбулося віче в **Березці.** Віче отворив о. Ступак, реферував Ів. Корчинський. В цьому селі віддавна киринять сельроби, однак загал заявився за листою ч. 18. До комітету Обєднання увійшов навіть давніщий секретар сельробу Юрко Ґолацький, який заявив, що не може дивитися на хрунівську роботу сельробу та що не хоче зраджувати свого народу.

Дня 27. лютого ц. р. відбулося віче **в Середньому** селі. Проводив п. Соловій, реферував делеґат Ів. Корчинський. Присутні зявилися за одинокою листою ч. 18. Дня 28. лютого ц. р. відбулося віче в **Жерницях.** Вічем проводив б. довголітний посол сел. Старух. Реферував Ів. Корчинський зі Львова. Присутні заявилися за листою ч. 18. Того самого дня відбулося віче в **Мхаві.** Проводив о. Мінкович, реферував Ів. Корчинський. Після реферату вивязалася суперечка між делеґатом, а одним польським кольоністом, який умисно прийшов розбити віче. Поліція скористала з цього і віче розвязала.

Дня 29. лютого ц. р. відбулося віче в **Кальниці.** Проводив о. Хомко, реферував Ів. Корчинський. Після реферату хотів внести замішання висланник п. Секели з партії „праці", який накинувся на місцевого священика, однак селяне пізнали, з ким мають діло і стали в обороні свойого священика. Віче заявилося за Обєднанням.

Аґітаційні способи „партії праці".

Хотять ділити церковні маєтки.

Головним боєвим арґументом „партії праці" на вічах є обіцянка, що вона поставить собі за перше завдання в будучім соймі перевести поділ священичих і церковних маєтків. Це подаємо до відома тим кільком священикам, які ще й досі підтримують „партію праці" і не хотять вірити, що вона ділає під накази московського інтернаціоналу.

Невдалі радикальні віча.

В неділю дня 12. лютого ц. р. улаштували радикали своє віче в *Дорожеві.* Реферував цілі 3 годині д-р Дороцький, а коли зголосився до слова делеґат Обєднання Ів. Корчинський, д-р Дороцький розвязав віче. Однак більше присутніх заявилася за Обєднанням і тоді о. Татомир отворив нове віче Обєднання, на якім зясував програму цеї національної понадклясової партії і напятнував кириню радикалів. Подавляюча більшість присутніх заявилася за Обєднанням і листою ч. 18. Такою самою невдачею, як радикальне віче, скінчилося того самого дня також віче сельробів. Побіду віднесла листа ч. 18.

Таксамо невдалося радикалам віче в Самборі скликане на день 12. лютого ц. р. Хоч Самбір має бути буцімто остоєю радикальної партії, однак вже при виборі президії доказали свою подавляючу більшість прихильники партії Обєднання. Довжезний реферат на тему капіталізму і соціялізму виголосив д-р Роґуцький. Після нього забрав голос делеґат Центрального Комітету Обєднання зі Львова Іван Корчинський, який виказав потребу одної понадклясової партії у цей так важний час, та візвав всіх до одного народнього фронту під прапором Обєднання. У відповідь делеґатові Обєднання д-р Дороцький, д-р Кіцула і Хомяк обливали помиями партію Обєднання, однак присутні осудили ту їх кириню, загальний настрій звернувся проти радикальної партії, так що радикали не мали навіть відваги ставити своїх резолюцій.

Котюгам по заслугам.

В Єрмархівці пов. Борщів зявилися дня 12. лютого ц. р. два радикали Білинський і д-р Ладика, щоби зробити віче і демаґоґічним способом розбити національну єдність. Як лише про це довідалася молодіж, зібралася на площі, де мало відбутися віче і завела собі танці та музики, потім співала ґарні українські пісні про козаків, чумаків і т. д., а старші поважні громадяни (при великім здвизі) приглядалися з веселими мінами. Коли вічевики переносилися в інше місце, хотячи зачати таки віче, молодіж йшла крок за кроком за ними і співала, а розохотившися, долучувала до співу свисти. Але вічевики не давали таки за виграну і д-р Ладика „со страхом і со трепетом" зачав говорити, але тут вже вмішалися і старші та зачали під такт співу кричати: „Проч зайди! де ви до тепер були? До тепер вас не видко було, а тепер занюхали жир!" і т. д.

І радикали мусіли покинути площу з довгими носами і пішли в сторону коршми, а молодіж за ними та устроїла їм „котячу музику". І тепер д-р Ладика поступив до коршми до п. Шарфштайна (поляка „mojżeszowego wyznania"), щоби закропити своє горе, а п. Білинський маширував дальше в супроводі горляної орхестри, перериваної свистами.

На другий день п. Білинський захотів таки попробувати слова і скликав віче при участи коло 50 душ разом з поляками, жидами і купою дітий, але в часі віча і з тих багато повиходило, бо не хотіли слухати їх теревенів. Навіть вибрали радикальний комітет в числі 10.

Кажуть, що у Вовківцях над Дністром привитали тих самих радикалів „хлопським параґрафом".

Очевидець.

Руїнницька робота кацапських наймитів.

Кацапи, ріжної масти, в спілці зі свіжоспеченими українцями, що звуть себе сель-робами, одним хором нападають на цілий щиро-український табор, а особливо на нашу партію і наших кандидатів на послів, що поставлені на лісту ч. 18.

Їх ґазети „Русскій Голосъ", „Голосъ Народа" і „Сель-роб" в один голос клевечуть на УНДО, але нігде не слідно, щоби „український" „сель-роб" денебудь зачіпив панів кацапів, які пустились розбивати українське селянство, висуваючи осібну лісту кандидатів на послів ч. 20.

В ґазетах „сель-роби" відхрещують себе руками і ногами від кацапів. Але на економічнім полі, там де діло йде про охорону інтересів нашого селянства, там пани сель-роби тишком-нишком вміються порозуміти з кацапами, щоби взяти цупко в свої лабети селянина і виссати з нього останні соки.

Ця „тиха спілка" найкраще проявляється в діяльности кооперативи „Защита Землі", послідньої установи, якою ще керують кацапи. Яка там господарка, то найкращим доказом може послужити, що директором каси є жид д-р Шаєвіч, який є рівночасно і ґенеральним повновласником кооперативи „Защита Землі", а в надзірній раді сидять коло себе преспокійно такі буцім то завзяті вороги як: адвокати-кацапи д-р Лисяк, д-р Глушкевич, д-р Прислопський і поруч з ними пан Кирило Вальницький, який при кожній нагоді горлає, що бореться за селянсько робітничі інтереси українського народа а як ця „боротьба" виглядає, то приміром може послужити сумна доля селянина Лехмінки з Тростянця коло Яворова, якого „Защита Землі", за згодою адвокатів-кацапів і „українського сель-роба" Вальницького, та з допомогою свого адвоката-жида д-ра Шаєвича пустила на ліцитацію і сама собі купила цілий його ґрунт разом з обійстєм.

Пани сельроби Вальніцкий і д-р Прислопський ані пальцем не рухнули, щоби оборонити нещасного селянина перед руїною.

Одно тільки цікаве: з яким лицем ці пани можуть їздити по Яворівщині та інших виборчих округах і мантити голоси на свою лісту. Та вже в найблизчих днях ці панове переконаються, шо селянство добре визнається на їх крутійстві і одноголосно віддасть свої голоси на одиноку правдиву національну лісту ч. 18.

Селяини з Яворівщиии.

Народні шкідники.

Хто помагає ворогам нищити українську силу?

Дня 19. лютого ц. р. скликав Кружок Жінок при Народнім Домі в Солотвині жіноче передвиборче віче, на яке приїхали делеґатки і референтки п. Барановська і п. Чапельська зі Станиславова. Віче відбулося при великій участи жінок. Підчас дискусії, яка почалася після реферату, увійшла на салю ґрупка мущин, з яких поодинокі зголосилися до слова, як показалося, з домкою розбити віче і недопустити до резолюцій в користь листи ч. 18. Зачалися практиковані всюди закидування на ундівців, панів, буржуїв, попів, угодовців і т. д.

Якіж то „визначні особи" були промовцями? Провід вів поміж ними Дмитро Купчак с. Кирила зі Солотвини, який, приїхавши недавно з Чех, був під впливом комуністів. В грудні 1927 р. став він приклонником УНДО, лише боявся, щоби УНДО не завело Гетьманщини. Опісля перекинувся до партії соціял-радикалів (правиці), однак через якесь непорозуміння виступив з правиці і перейшов до лівиці цеї партії, виписував своє назвище враз з д-ром Трильовським на комунікатах лівиці, був поставлений навіть на однім з перших місць на його листі і як кандидат на посла, старався вивести понад рівень звичайних киринників. В комунікаті УСРП лівиці пофає свою кандидатуру, щоби буцімто нерозбивати і так розбитий національний фронт. Однак недовго витримав у своїй постанові. Його „широка політична натура" каже йому шукати дороги для „спасення" українського народу і боротися зі самим собою і в тій пятій з ряду (на протязі двох місяців) боротьбі пішов розбивати віче жінок в Солотвині вже під прапором „партії праці".

Учасниця віча.

Новинки.

— **Військо і вибори.** В суботу виїхала зі Львова в околицю поважна скількість війська, як кінноти, так і піхотинців. Також з провінції інформують нас про виїзд війська в округи на села.

— **Недоля наших вязнів** До арештованого в Зборівщині п. Ст. Муровича, якого держать у холодній вязниці, начальник суду не допустив лікаря, ще й глузував із недужого. Крім цього дня 24. лютого в неприсутности о. Муровича, пароха Сервір, поліцаї найшли на його хату та стягали податок із збіжа, розбивши раніше шпихлір.

— **Присуд у чортківському процесі.** В Чорткові покінчився процес 10 українців обвинувачених у шпіонажі. Засуджені по пять літ тяжкої вязниці: Близнюк, Денеґа, Тарновський, Сивихиба; по 4 роки: Яворський і Легенький; по 3 р.: Солтищак і Куртяк; по 2 і пів року: Недільський і Граб.

— **Заборона привозу пшениці.** Польський уряд заборонив привозити до Польщі пшеницю і пшеничну муку. Ця заборона обовязує до 20. квітня ц. р.

— **Ґродзке староство у Львові.** На основі розпорядку президента річипосполитої дирекція поліції у Львові дістала з днем 1. березня ц. р. назву „староства ґродзкого". Нове староство буде полагоджувати дальше справи, які досі полагоджувала дирекція поліції.

— **Будуть розводи.** Поляський уряд приготовляє проєкт реформи подружого закона, який уможливлює розводи. Чоловік дістане змогу розвестися з жінкою, але тільки у випадках, де того вимагає суспільне добро. Ці випадки будуть близше означені.

— **Заграничні пашпорти дешевші.** Міністерство скарбу обнизило оплату від заграничних пашпортів із 500 на 250 зол. Оплата полекшена для осіб, що виїздять за границю в деяких означених цілях, виносить дальше 25 зол.

— **Не вільно штубакам курити.** В найблизщім часі має появитись розпорядок міністерства просвіти, що заборонить шкільній молоді курити тютюн. Одночасно адміністрацийна влада заборонить продавати тютюн і папіроси недоросткам.

— **Бомба на передвиборчім вічу.** В Гродзіску коло Познаня хтось кинув військову петарду до салі, де відбувалося передвиборче віче. Вибух був такий сильний, що всі шиби повипадали з вікон. З людей не потерпів ніхто. Арештовано якогось Колінського, котрий признався, що бомбу дістав в часі військової служби.

— **Загадочний напад.** Бувший посол Дутчак повідомив поліцію, що в ночи на 29. лютого його дім в Жабю пов. Косів окружили якісь люде і давши кілька крісових стрілів, утікли. Поліція не вислідила виновників.

— **Більшовицькі гроші на вибори.** Пливуть вони не тільки на соймові вибори в Польщі, але й на парляментарні вибори в Анґлії. Доносять, що на орґанізацію комуністичної партії в Анґлії при надходячих парляментарних виборах виконуючий комітет радянської комуністичної партії призначив 200.000 долярів.

— **Бандитизм в краю.** Дня 1. ц. м. на дорозі з Ліська до Тарнави напали замасковані бандити на дві учительки в товаристві одного судового урядника і застрашивши їх револьверами, зрабували їм 170 золотих. Бандити втікли до ліса

— **На парцеляцію.** Як доносять польські газети, з державних маєтків у Польщі призначено цього року на парцеляцію 19.000 гектарів.

— **Більшовицькі подружа знані** зі своєї короткотревалости. Стверджено урядово, що з року на рік їх тревалість все менша. В 1926 р. на чотири вінчання у містах припав тільки один розвід, в 1927 р. на чотири вінчання припадали вже два розводи. Значить, що друге подруже розбивається. Найчастіше це буває по 6 або 8 місяцях подружого життя. В Ленінграді боло 48 випадків, що звінчані розійшлися зараз на другий день.

— **Швагер німецького цісаря** Вільгельма II., російський емігрант Зубков, що оженився минулого року з його сестрою Вікторією, виробляє такі скандали, що жінка хоче з ним розвестися, а німецька влада хоче видалити його раз на все з Німеччини. Він пє, авантурується по каварнях і реставраціях, бє людей і вічно має діло з поліцією.

— **Смерть з ощадности.** На стациї в Старім Селі найшли на даху одного вагону в потязі, що приїхав із Станиславова, людського трупа з розбитою головою. Показалось, що це Мошко Немет із Замарстинова коло Львова. Хотів переїхати за дармо і виліз на дах, однак по дорозі вдарився головою о міст і свою ощадність переплатив життям.

— **Жінка убила чоловіка.** В селі Прусах, повіт Самбір, убито господаря Йосифа Крика. Арештовано його жінку, яку підозрівають, що то вона убила чоловіка, з яким жила в незгоді.

— **Огонь.** В Мединичах, пов. Дрогобич, згоріло 6 господарств із землеплодами і рільничими машинами вартости 30.000 зл. Огонь повстав через неосторожність зі світлом.

— **Чотири міліони безробітних.** В Злучених Державах північної Америки панує від кількох місяців велике безробітгя. Чотири міліони людей не може знайти праці, а багато безробітних находиться під опікою домів для бідних і користає з безплатних харчівень. Подібний стан панував в Америці в 1916 р.

— **Потрібують 20.000 жінок.** В бельгійській кольонії Конго в середущій Африці будують велике місто Леопольдсвіль, що має бути столицею цеї країни. Є це одна з найгорячійших сторін на світі, однак бельгійським кольоністам докучає не так сонце як брак білих жінок. З чорними дівчатами зміж місцевого муринського населення европейці не хотять женитися. Щоб зарадити цьому лихови, бельгійське міністерство кольоній оголосило у всіх краєвих газетах заклик до вільних жінок, дівчат і вдовиць, щоби зголошувались до виїзду до Конго, це всі повиходять замуж. На перший початок потрібно 20,000 жінок.

— **Чи вільно за страйк видалювати?** Це питання рішив недавно найвисший суд у Варшаві. Бо хоч польська конституція допускає свободу страйкування задля поправи зарібку, в практиці буває інакше. Кільканацять робітників заскаржило управу електрівні в Прушкові до суду о тримісячне відшкодування за видалення їх з праці за те, що вони застрайкували. Окружний суд станув по стороні фабрики і рішив, що занехання праці було достаточною причиною до вимовлення без відшкодування. Зате апеляційний суд рішив, що причиною страйку були не робітники, але управа електрівні, яка їх визискувала і тому признав робітникам відшкодування. Найвисший суд, покликуючись на на свободу страйків, передбачену польською конституцією, ствердив, що не вільно видалювати робітників без відшкодування, оскільки ведуть боротьбу за поправу лихої платні.

Останні вісти.

Вислід виборів в Східній Галичині.

Перемиський округ (48): ліста ч. 18 — 1 мандат, ліста ч. 22 — 1 мандат, ліста ч. 1 — 2 мандати, ліста ч. 10 — 1 мандат, ліста ч. 14 — 1 мандат.

Самбірський округ (49): ліста ч. 18 — 2 м., ліста ч. 22 — 1 м., ліста ч. 1 — 3 м.

Львів (місто), округ 50: ліста ч. 17 — 2 м., ліста ч. 1 — 1 м., ліста ч. 24 — 1 м.

Львів — округ ч. 51: ліста 18 — 3 м., ліста 19 — 1 м., ліста 1 — 3 м.

Стрийський округ (52): ліста 18 — 4 м., ліста ч. 1 — 2 м.

Станиславівський округ (53): ліста ч. 18 — 2 м., ліста ч. 22 — 2 м., ліста ч. 17 — 1 м., ліста ч. 1 — 4 м.

Тернопільський округ (54): ліста ч. 18 — 5 манд., ліста ч. 22 — 1 м., ліста ч. 17 — 1 манд., ліста ч. 1 — 3 м.

Золочівський округ (55): ліста ч. 18 — 4 м., ліста ч. 26 — 1 м., ліста ч. 17 — 1 м., ліста ч. 1 — 3 м. Для орієнтації подаємо: ліста ч. 18 — УНДО, ліста ч. 22 — соціялістично-радикальна, ліста ч. 19 — сельроб-лівиця, ліста ч. 26 — упепівська, ліста ч. 17 — жидівська сіоністична, ліста ч. 1 — урядова польська, ліста ч. 24 — вшехпольська, ліста ч. 10 — брилівська, ліста ч. 14 — ліста Стапінського.

Найбільше мандатів здобуло Українське Національно-Демократичне Обєднання (21), радикали здобули 5 мандатів (між ними є В. Зубрицький „безпартийний“), сельроб-лівиця 1 мандат, упепісти 1 мандат. Завдяки політичному розбиттю втратили українці в Сх. Галичині понад 10 мандатів з округів, бо, як пише „Слово Польське“, самі поляки сподівалися здобути в Сх. Галичині найбільше 12 мандатів, а здобули 24.

Нехай це буде для нас наукою при виборах до сенату.

Вислід виборів на північно-західних українських землях.

Тут 18-тка здобула 2 мандати, 22 (радикали) 2, сельроб-правиця 5, сельроб-лівиця 3.

На цих землях поляки, яких процент тут невеличкий, захопили подавляючу більшість українських мандатів. А підчас виборів в 1922 р. не вийшов тут ані один поляк! Про причини цеї катастрофи напишемо в слідуючому числі.

Склад будучого сойму.

По неофіціяльним обрахункам будучий сойм після узглядненя державної листи представлятиметься так:

1-ка 129 послів, 2-ка 63, 3-ка 36, 7-ка 9, 8-ка (сельроб-правиця) 5, 10-ка 25, 13-ка (комун.) 5, 14-ка 3, 17-ка 6, **18-ка 56,** 19-ка (сельроб-лівиця) 4, 20-ка (русс.) 1, 21-ка 5, 22 (рад.) 8, 24-ка 37, 25-ка 34, 26-ка (УПП) 1, 30-ка 2, ріжні льокальні листи 12 пос. Разом 444 посли.

Зарібкова еміґрація до Німеччини.

Запотребування робітників з Польщі.

Про зарібкову еміґрацію робітників до Німеччини пише німецький господарський часопис таке:

„В тих тижнях повернуло до дому 100.000 польських сезонових робітників, а менше більше за 4 тижні приїдуть нові робочі сили звідтам. До того часу закінчиться завзята боротьба поодиноких областий нашої держави і земельних власників, о приділ тих робітників для них.

Що року виринає на ново питання про доцільність тої сезонової іміґрації. Одні є за нею, а другі проти неї. З господарського становиська не одно промовляє за нею, але з національного і політичного неодно промовляє проти неї; як всюди, так і тут політичні інтереси не цілком покриваються з господарськими. В теперішних роках замітне передусім сильне домагання і пошукування серед самих селян за робітниками в Польщі. В дуже багато сторонах, більше чим половину приділених робітників забирають самі селяне, беручи їх по 1—3 особи на одно господарство. Через те велика посілість, яка до недавна була виключним відборцем сезонових робітників з Польщі, дістала тепер багато конкурентів між селянами. Передусім пошукують за робітницями, яких тепер приїзджає коло 80 проц. з усіх сезонових робітників. Причиною цего попиту за робітницями являється те, що в Німеччині все більше та більше підупадає звичай найматися на службу до господарів. Навіть в Баварії, що нині дістає приділ 800 сезонових робітників, щораз то більше підупадає звичай наймитства, хоч там умови для господарських наймитів ще найліпші. Бо в Баварії наймити живуть так само, як члени селянської родини. В західній Німеччині господарських наймитів так якби вже цілковито не було, через що там найбільше дається відчути брак вишколеного робітника на ріллі. Передусім бракує таких робітників до доєння коров і догляду худоби. Тому то є і такий великий попит за робітницями дівчатами.

Уряд старається всіми способами обмежити приплив сезонових робітників. Радять селянам приймати акордових робітників, набути машини, якіб заступили робітників. Це добра рада, але робітника ніколи цілковито не дасться заступити машиною“.

Таке пише німецький часопис.

Найбільше вільних робочих рук находиться на українських землях, в межах Польщі. Їх число збільшилось в останніх роках через розпарцельовання двірських областей, яких місце заняли польські кольоністи. Через те хліборобська орґанізація українського селянства повинна висилати найбільше земельних робітників до Німеччини, спеціяльно цеї весни, після минулорічних елементарних нещасть. Сказано хліборобська орґанізація. Але витворім її, щоби вона могла забрати голос в імени своїх членів.

Сільський Господар.

Дописи з краю

БЕРЕЖАНИ. (*В інтересі правди*). В ч. 18. „Ради“ з дня 15/2. ц. р. появилася допись з Бережанщини під загол. „Постерукова інституція“ виписана якимсь читальником. В дописи закидується, немовби то д-р Бемко, адвокат в Бережанах, як голова Кружка „Рідної Школи“ не лише що не хотів інтервеніювати в справі безправно сконфіскованої збірки з коляди на „Рідну Школу“ командантом поліції в Бущу, Ґжонскою, але і відраджував мені вносити скаргу до суду на грубе поведення п. Ґжонскі супроти мене, мовляв „колеґо не зачіпайте поліції“ і т. д. Як інтересований в тій справі заявляю, що ціла допись і розмова ніби моя з д-ром Бемком є чистою брехнею. Коли прийшов я до канцелярії „Рідної Школи“ в Бережанах, хотів я балакати з д-ром Бемком як головою „Рідної Школи“, але його я не застав. За сконфіскованою збіркою інтервеніював в урядах студ. Богдан Бородайко. З значую, що допись ціла є не лише брехнею, але очернюванням та клеветою на чоловіка, який богато більше створив для повіту, чим задурманений читальник з „Ради“. До канцелярії д-ра Західного ходив я як до філії „Просвіти“ і там зробив я скаргу до суду. Вкінці замічу, що за скаргу чи то за моє заступство в карнім суді в Бережанах канцелярія д-ра Західного дістала винагороду. Зазначити теж мушу і те, що в році 1927. була подібна з колядою справа в тут. карнім суді між кількома громадянами з одної, а рим. кат. парохом з Буща як обвинителем з другої сторони. Послідний хотів побрати збірку на потреби костела. В тім процесі було аж 6 розправ, переслухувано пів села свідків, обжалованого заступав д-р В. Бемко з корисним для них успіхом, але без найменшої заплати. Наводжу сей факт на те, щоб не позволяти на пошириння наклепів на людей правдивої праці, але не з партії „праці“. — Бережани, дня 25. лютого 1928. *Гринько Шагай*, господар в Шумлянах.

ВИТВИЦЯ ПОВ. БОЛЕХІВ. (*Небіжчик робить донос.*) Недавно помер тут селянин Іван Гошівський. В два тижні по його смерти хтось в його імени зробив донос на місцеву громадську раду, що вона мовляв, веде марнотратну господарку в лісі. Ціла тайна доносу ось в чому: в селі є кандидат на наказного комісаря. Йому приобіцяно, що рада буде розвязана і сповниться його бажмння, як тільки село буде голосувати на 1-ку. Значить, донос небіжчика був підготованням ґрунту. Селяне з Витвиці нарікають на учителя Василя Лабенського. який аґітує за 1-кою і приятелює зі згаданим кандидатом на наказного комісаря. С.

БІЛА, пов. РАВА РУСЬКА. (*Зловживання при громадських виборах*). Дня 14. лютого п. р. відбулися у нас вдруге громадські вибори. Попередні уневажнено по причині протесту, внесеного гуртком людей, а як одну із головних причин уневажнення подало староство, що „postępowanie ks. Łomnickiego jako członka Komisji wyborczej było tak wyzywająco stronnicze, iż wyborcy polskiej narodowości tłumnie odstąpili od głosowania“.

Другі вибори цікаві ізза способу їхнього переведення. І так: до виборчої комісії покликав війт трьох поляків, а одного старорусина, до того громадського писаря, яким залежить на добру громади, як псови на пятій нозі, і то у громаді, у якій перед поселенням кольоністів треба було зі свічкою шукати поляка. В часі виборів допускалась комісія явних зловживань як: вписала у сам день виборів місцевого дідича у листу виборців І. кола, війт предсідник забороняв вкладати до урни картки голосовання, взивав жінок, щоби йшли домів прясти, подер картку голосовання одного виборця, голосував за тещу без повновласти, другий член комісії Бартко Крисевич ставав сліпим у хвилях, як треба було находити у листі українських виборців, а прозрівав, як ходило о польських, через що наразив перших на втрату їхнього права до голосування і т. п. Супроти того відступили наші виборці першого ідругого кола від голосування. Тій „чесній“ роботі комісії допомагали людці, по яких і сподіватися годі було, щоби морально так низько впали. Около сотні громадян підписало протест, рішені на скаргу до адміністраційного трибуналу, кромі того внесено позов на комісію за фальшовання виборів. — *Виборці.*

Видає С-ка „Діло“, зар. стов. з обмеж. пор. — За редакцію відповідає Волод. Целевич. — З друкарні Вид. Спілки „Діло“, Львів, Ринок ч. 10.